

Комунальний заклад «Вінницький ліцей №21»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради від

28.08.2024 р., протокол №01

**ІНФОРМАТИКА
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДЛЯ 5 КЛАСУ**

**Розроблена на основі модельної програми
«Інформатика, 5-6 клас для закладів загальної середньої освіти»
(автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)**

2024 рік

I. Вступ

Метою навчання в інформатичній освітній галузі відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Освітня мета інформатики як навчального предмету повністю співпадає з метою навчання інформатичної освітньої галузі. Завдання навчання інформатики як навчального предмету передбачають формування в процесі навчання учнів/учениць ключових компетентностей, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; культурна компетентність; підприємливість і фінансова грамотність), а також формування інформаційно-комунікаційної компетентності, яка в інформатичній освітній галузі є і ключовою, і предметною.

Наскрізними є такі вміння:

- 1) читати з розумінням, в тому числі електронні тексти, схеми, діаграми, що передбачає зокрема, уміння формулювати твердження, ідеї, підкріплюючи їх аргументами, фактами та цитатами (посиланнями на джерела);
- 2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, в тому числі з використанням цифрових пристроїв та відповідної термінології;
- 3) критично та системно мислити, використовуючи різноманітні ресурси та способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності відомостей, отриманих у тому числі й з електронних ресурсів;
- 4) логічно обґрунтовувати свої дії для розв'язування задач з використанням цифрових пристроїв, свій вибір програмного забезпечення для створення моделей об'єктів, явищ і процесів;
- 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, добросовісне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових інформаційних об'єктів;
- 6) виявляти ініціативу, що передбачає активну участь у різних видах діяльності, уміння брати на себе відповідальність;
- 7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає налаштування на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, у тому числі під час спілкування з використанням цифрових засобів, зосередження уваги на вирішенні проблем, продуктивну діяльність;
- 8) оцінювати ризики під час використання цифрових пристроїв, розрізняти прийнятні та неприйнятні ризики;
- 9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем з використанням відповідних цифрових пристроїв та програмного забезпечення;
- 10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, висувати гіпотези та їх обґрунтовувати й практично перевіряти, презентувати, у тому числі з використанням цифрових засобів, та аргументувати рішення;
- 11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим, у тому числі з використанням цифрових засобів, і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності відповідно до

Державного стандарту базової середньої освіти передбачає реалізацію навчальних завдань, ознакою вирішення яких є те, що учень/учениця:

- знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані у різних формах, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- створює інформаційні продукти для ефективного розв'язування задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами з використанням цифрових пристроїв чи без них;
- усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;
- усвідомлює наслідки використання інформаційних і комунікаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища,
- дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Основні принципи модельної програми.

Модельна програма побудована за концентрично-лінійним принципом. Базові поняття курсу інформатики, уміння, що сформовані в початковій школі, поглиблюються та розширюються в 5-6 класах. Значна частина тем, вивчення яких розпочинається в 5-му класі, продовжується в 6-му класі з відповідним ускладненням та розширенням змісту. Таким чином забезпечується поступове нарощування складності навчального матеріалу, його актуалізація, повторення, закріплення, що сприяє формуванню ключових та предметних компетентностей і способів діяльності на більш високому рівні узагальнення.

Основою для досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у модельній програмі, є діяльнісний підхід, що базується на доборі інформаційних об'єктів, під час опрацювання яких формуються відповідні ключові та предметні компетентності. Діяльнісний підхід також передбачає реалізацію об'єктного підходу:

- інформаційні технології використовуються для опрацювання певних інформаційних об'єктів, які мають певні властивості;
- для опрацювання об'єкта необхідно змінити значення його властивостей;
- для змінення значення властивостей об'єкта над ним необхідно виконати певні дії – реалізувати певний алгоритм.

Алгоритмічний підхід полягає у поданні способів виконання операцій над об'єктами у вигляді алгоритмів. Це сприятиме розвитку в учнів алгоритмічного мислення, ознаками якого є уміння поділяти задачі на підзадачі, чітко формулювати правила виконання окремих операцій та визначати їх послідовність, враховуючи можливості виконавців.

Пріоритети викладання предмету:

- повага до особистості учня/учениці та визнання важливості врахування їх інтересів під час навчання інформатики, доборі інформаційних об'єктів та засобів для їх опрацювання;
- підтримка пізнавального інтересу учнів, забезпечення можливостей зарахування результатів навчання з інформатики, отриманих в неформальній освіті;
- забезпечення рівного доступу кожного учня/учениці до освіти без будь-яких форм їх дискримінації;
- дотримання принципів академічної доброчесності учасників/учасниць освітнього процесу;
- створення безпечного цифрового освітнього середовища з сучасними засобами навчання інформатики, яке забезпечує онлайн та офлайн форми навчання;
- утвердження конструктивної та етичної взаємодії учнів/учениць між собою та з дорослими, в тому числі і з використанням цифрових мереж.

II. Змістовна частина

Програма

Зміст навчального предмета	Очікувані результати навчання	Види навчальної діяльності
Змістова лінія «Інформаційні процеси та системи» Тема 1. Інформаційні процеси та системи		
Повідомлення, інформація. Дані. Інформаційні процеси. Об'єкти, їх властивості, значення властивостей об'єкта. Інформаційні системи. Інформаційні технології. Роль інформаційних технологій у житті сучасної людини. Комп'ютер як інформаційна система. Санітарно-гігієнічні правила роботи з комп'ютером. Персональний комп'ютер. Складові комп'ютера, їх призначення. Операційна система, її призначення. Файли і папки, операції над ними. Прикладні програми.	Пояснює призначення і використовує цифрові пристрої і технології для здійснення інформаційних процесів у повсякденному житті та навчальній діяльності. Обирає цифрові пристрої та/чи інформаційні технології для розв'язання задачі. Висловлює міркування щодо сучасних інформаційних технологій і їх місця в суспільстві. Визначає потребу в отриманні даних, шукає, збирає і зберігає дані, застосовуючи різні пристрої, технології і способи. Пояснює взаємозв'язок між апаратною і програмною складовими інформаційної системи. Розрізняє та формулює апаратні і програмні проблеми, що є очевидними, пропонує способи їх розв'язання, у разі потреби звертається за допомогою до інших осіб.	Створення словника термінів інформатики. Розробка схеми нескладної інформаційної системи, відомої учням з повсякденного життя. Створення опису об'єктів, їх властивостей та значень властивостей. Складання списків об'єктів, які створюються з використанням відповідних інформаційних технологій. Розробка схеми класифікації персональних комп'ютерів. Добір пристроїв комп'ютера за значеннями їх властивостей з використанням різних інформаційних джерел. Використання цифрових пристроїв для введення, виведення і зберігання інформаційних об'єктів. Складання схеми класифікації прикладних програм. Виконання алгоритмів роботи з об'єктами операційної системи з дотриманням санітарно-гігієнічних та безпекових норм. Складання схем фрагментів файлової структури одного з носіїв даних.
Змістова лінія «Комп'ютерні мережі» Тема 2. Комп'ютерні мережі. Інтернет		
Комп'ютерна мережа. Локальні та глобальні мережі. Пошук відомостей в Інтернеті та їх критичне оцінювання. Факт. Судження. Спілкування в Інтернеті. Безпечне використання Інтернету. Авторське право. Інтернет для навчання.	Розпізнає життєві, навчальні проблеми, для розв'язання яких можна застосувати цифрові технології. Обирає та застосовує цифрові інструменти для збирання чи отримання даних. Визначає потребу в отриманні даних, шукає, збирає і зберігає дані, застосовуючи різні пристрої, технології і способи аналізує дані для підтвердження чи спростування тверджень. Будує власні судження про	Складання схеми мережі цифрових пристроїв кабінету інформатики або домашньої мережі цифрових пристроїв. Добір ключових слів і методів пошуку, формулювання запитів для пошуку потрібної інформації в Інтернеті. Збереження результатів пошуку на зовнішніх носіях або мережних/хмарних ресурсах. Оцінювання знайденої інформації на основі наданих

	медіатексти, визначаючи достовірність інформації та надійність джерел. Розрізняє інформаційне “сміття” цифрового і нецифрового формату. Пояснює вплив джерел інформації на формування власних поглядів та інших точок зору. Використовує онлайн сервіси та онлайн ресурси для індивідуальної або групової діяльності і комунікації. Обирає актуальні і безпечні засоби і способи комунікації для себе і пропонує їх іншим особам. Розширює спектр засобів і способів комунікації, які використовує, враховуючи потреби свої та інших осіб. Наводить приклади поширення цифрових інновацій у громаді, суспільстві, застосування їх для навчання, комунікації і творчості. Дотримується правил кібербезпеки. Визначає себе в реальному і віртуальному світі, передбачає власний “цифровий слід”. Дотримується правил етикету спілкування у цифрових мережах. Дотримується авторських прав і враховує різні типи дозволів на використання інформаційних ресурсів у власній роботі.	критеріїв. Виокремлення фактів і суджень в інформаційних джерелах. Порівняння інформації з різних джерел за наданими критеріями. Використання запропонованих ресурсів для перевірки достовірності інформації та надійності джерел. Надсилання та отримання повідомлень в процесі спілкування з однолітками та вчителями з використанням онлайн сервісів. Створення повідомлень на доступних ресурсах, додержуючись правил етикету спілкування у цифрових мережах. Виконання та ілюстрування правил безпеки в Інтернеті. Створення опису та дотримання принципів академічної доброчесності та авторського права у власній інформаційній діяльності.
Змістова лінія «Інформаційні технології» Тема 3. Комп’ютерні презентації		
Комп’ютерна презентація. Об’єкти комп’ютерної презентації. Види слайдів. Уведення та вставлення текстів на слайдах. Редагування і форматування текстів на слайдах. Створення та вставлення зображень на слайдах. Впорядкування слайдів. Виступ з презентацією.	Обирає істотні властивості об’єктів і їх значення, необхідні для подання цих об’єктів у контексті розв’язання життєвої/навчальної проблеми. Обирає цифрові пристрої та/чи інформаційні технології для розв’язання задачі. Обирає спосіб структурування і візуалізації	Створення та опрацювання комп’ютерних презентацій. Розміщення в презентаціях посилань на використані джерела. Добір текстових та графічних даних та їх структурування на слайдах презентації. Виступ з поданням власних думок щодо інформації, розміщеної в презентації. Оцінювання та обґрунтування оцінки створеної презентації

	зібраних чи отриманих даних з використанням різних видів інфографіки. Дотримується критеріїв оформлення і якості інформаційних продуктів. Створює інформаційні продукти та оцінює їх якість за вказаними критеріями. Оцінює власні можливості і доступні ресурси для створення інформаційних продуктів з метою розв'язання життєвих/навчальних проблем. Дотримується авторських прав і враховує різні типи дозволів на використання інформаційних ресурсів у власній і груповій роботі і творчості.	на основі критеріїв.
Змістова лінія «Інформаційні технології» Тема 4. Текстові документи		
Програми для створення та опрацювання текстових документів. Об'єкти текстового документа, їх властивості. Уведення і редагування тексту. Вставка символів. Перевірка правопису. Пошук та заміна фрагментів текстового документа. Форматування символів, абзаців, сторінок. Друкування текстового документа.	Пояснює вибір та використовує цифрові пристрої і технології для розв'язання конкретних задач. Обирає істотні властивості об'єктів і їх значення, необхідні для подання цих об'єктів у контексті розв'язання життєвої/навчальної проблеми. Оцінює власні можливості і доступні ресурси для створення інформаційних продуктів з метою розв'язання життєвих/навчальних проблем. Створює, редагує та форматує об'єкти текстового документа, готуючи його до друку. Дотримується критеріїв оформлення і якості інформаційних продуктів.	Визначення об'єктів текстового документа та значень їх властивостей. Визначення та вибір інструментів для виконання базових операцій по створенню текстових документів. Уведення тексту з дотриманням правил з використанням різних пристроїв рідною та іноземною мовами. Здійснення редагування тексту за зразком та самостійно (операції виділення, пошук та замінування, перевірка правопису, операції з фрагментами тексту). Здійснення форматування тексту за зразком та самостійно (символів, абзаців, сторінок). Оцінювання створеного документа згідно критеріїв оформлення, самооцінювання діяльності.
Змістова лінія «Алгоритмізація та програмування» Тема 5. Алгоритми та програми		
Команди і виконавці. Система	Розробляє алгоритми,	Складання і виконання

команд виконавця. Алгоритми. Різні способи подання алгоритмів. Алгоритми і програми. Середовища проектування. Візуальні середовища проектування. Лінійні алгоритми і програми. Алгоритми і програми з циклами з лічильником. Висловлювання. Істинні та хибні висловлювання. Алгоритми і програми з розгалуженнями. Тестування алгоритмів і програм.	поєднуючи базові структури, для розв'язання задач. Корегує алгоритм за потреби. Складає і налагоджує програмні проекти для розв'язання задач/ проблем і творчого самовираження. Розділяє задачу на підзадачі та розв'язує їх, комбінуючи проект із блоків команд. Створює інформаційні продукти та оцінює їх якість за вказаними критеріями. Бере участь у спільному створенні інформаційного продукту, враховуючи власний і груповий емоційний стан.	алгоритмів для різних виконавців. Редагування алгоритмів. Подання алгоритму різними способами. Обґрунтування вибору необхідних алгоритмічних структур. Формулювання висловлювань, істинних і хибних. Визначення, істинне дане висловлювання чи хибне. Складання лінійних проєктів, проєктів, що містять цикли з лічильником і розгалуження. Планування роботи в процесі створення проєкту. Редагування проєктів. Тестування проєктів. Налагодження проєктів. Обґрунтування відповідності алгоритму поставленій задачі. Колективна робота по створенню і налагодженню проєкту.
---	--	---

КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ
(35 год, 1 год на тиждень)

№ з/п	Тема	Кількість годин
<i>1-й семестр</i>		15
1	Інформаційні процеси та системи	7
2	Мережеві технології та Інтернет	4
3	Комп'ютерні презентації	4
<i>2-й семестр</i>		20
4	Опрацювання текстових даних	9
5	Алгоритми та програми	11

№ з/п	Тема. Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати	5-А	5-Б
Тема 1. Інформаційні процеси та системи (7 год)				
Ключові компетентності:				
Спілкування державною мовами. Уміння: висловлюватись та спілкуватися на тему сучасних інформаційних технологій з використанням відповідної термінології. Ставлення: уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на ІТ-тематику Основні компетентності у природничих науках і технологіях. Уміння: послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення міждисциплінарного значення інформатики; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Інформаційно-цифрова компетентність. Розкривається у змісті предмета Уміння вчитися впродовж життя. Ставлення: виявлення допитливості, наполегливості, впевненості, вміння мотивувати себе до навчальної діяльності, долати перешкоди як ключові чинники успіху навчально-пізнавального процесу інформатики; усвідомлення необхідності та принципів навчання				

протягом усього життя; усвідомлення відповідальності за власне навчання

Ініціативність і підприємливість. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Соціальна та громадянська компетентності. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Обізнаність та самовираження у сфері культури. Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії. **Ставлення:** усвідомлення впливу інформатики та інформаційних технологій на людську культуру та розвиток суспільства

Екологічна грамотність і здорове життя. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Наскрізнi лінії:

Екологічна безпека та сталий розвиток: Розуміння інноваційного потенціалу ІТ як ключового фактору суспільного розвитку. Знання обов'язків щодо утилізації технологічних пристроїв та її значення у збереженні довкілля

Здоров'я і безпека: Дотримання правил безпеки життєдіяльності під час роботи з ІТ-пристроями. Обмеження впливу небезпечних соціальних мережеских груп на учнів та захист їх від затягування в ці групи.

1	Правила поведінки в комп'ютерному класі. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності.	<i>Знає та дотримується правил безпеки життєдіяльності під час роботи з комп'ютерним пристроями; усвідомлює наслідки впливу комп'ютерних пристроїв на здоров'я</i>		
2	Інформація, дані, повідомлення. Об'єкти, їх властивості, значення властивостей об'єктів.	<i>пояснює поняття інформації; наводить приклади даних і повідомлень; розпізнає властивості інформації; знає способи подання повідомлень.</i>		
3	Інформаційні процеси та системи. Роль інформаційних технологій у житті сучасної людини.	<i>пояснює поняття інформаційної системи; наводить приклади інформаційних процесів; розпізнає різновиди інформаційних процесів; має уявлення про роль інформаційних технологій у житті людини та розвитку суспільства</i>		
4	Інформаційні системи. Апаратна і програмна складові інформаційної системи. Комп'ютер як приклад інформаційної системи.	<i>наводить приклади комп'ютерних програм; усвідомлює взаємозв'язок між апаратною та програмною складовими інформаційної системи</i>		
5	Комп'ютер як пристрій опрацювання даних. Різновиди комп'ютерів. Складові комп'ютерів та їх призначення.	<i>розрізняє типи комп'ютерів, усвідомлює призначення комп'ютера, називає складові комп'ютера та їх призначення, розрізняє пристрої введення, виведення, опрацювання та зберігання інформації</i>		
6	Операційна система та її інтерфейс. Файли, папки та операції над ними.	<i>пояснює поняття операційної системи; уміє виконувати основні операції над файлами та папками</i>		
7	Пошук об'єктів файлової системи. Шлях до файлу. Прикладні програми.	<i>Вміє шукати файли, збережені на комп'ютері; вміє записати шлях до файлу</i>		

Тема 2. Мережеві технології та Інтернет (4 год)

Ключові компетентності:

Спілкування державною мовами. Уміння: грамотно і безпечно комунікувати з використанням сучасних технологій державною мовою; висловлюватись та спілкуватись на тему сучасних інформаційних технологій з використанням відповідної термінології. **Ставлення:** усвідомлення комунікаційної ролі ІТ; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на ІТ-тематику; надавання переваги ресурсів з інтерфейсом державною мовою

Інформаційно-цифрова компетентність. Розкривається у змісті предмета

Уміння вчитися впродовж життя. Уміння: співпрацювати з членами соціуму.
Ініціативність і підприємливість. Розкривається через наскрізну змістову лінію
Соціальна та громадянська компетентності. Розкривається через наскрізну змістову лінію
Обізнаність та самовираження у сфері культури. Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії у віртуальному просторі.

Екологічна грамотність і здорове життя. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Наскрізнi лінії:

Громадянська відповідальність: Виховання поваги до прав і свобод, зокрема свободи слова й конфіденційності особистості та даних в Інтернеті.

Здоров'я і безпека: Дотримання правил безпеки життєдіяльності під час роботи з ІТ-пристроями. Уміння критично оцінювати здобуту з Інтернету інформацію і знати методи перевірки її надійності. Формування свідомого ставлення до впливу сучасних пристроїв і контенту на здоров'я та інтелектуальний розвиток. Обмеження впливу небезпечних соціальних мережеских груп на учнів та захист їх від затягування в ці групи. Формування знань про ризики встановлення та використання ПЗ.

8	Комп'ютерні мережі. Типи комп'ютерних мереж. Локальна мережа. Використання мережеских папок.	<i>розуміє</i> поняття комп'ютерної мережі; <i>пояснює</i> відмінність між глобальною та локальною комп'ютерними мережами; <i>використовує</i> мережескі папки для обміну файлами та їх зберігання, <i>розуміє</i> призначення локальної мережі		
9	Глобальна мережа. Поняття браузера. Гіперпосилання.	<i>розуміє</i> призначення глобальної мережі, <i>розуміє</i> поняття браузера, гіперпосилання, веб сторінки, веб сайту.		
10	Пошук інформації в Інтернеті. Критичне оцінювання інформації, отриманої з Інтернету.	<i>наводить</i> приклади пошукових систем; <i>критично</i> оцінює відомості, отримані з мережі інтернет		
11	Завантаження даних з Інтернету. Безпечне користування Інтернетом. Авторське право. Використання мережі Інтернет для навчання.	<i>шукає, завантажує та зберігає</i> дані, отримані із всесвітньої мережі; <i>усвідомлює</i> необхідність дотримання авторського права; <i>наводить</i> приклади навчальних веб-ресурсів; <i>дотримується</i> правил безпеки під час використання інтернету		

Тема 3. Комп'ютерні презентації (4 год)

Ключові компетентності:

Спілкування державною мовами. Ставлення: уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на ІТ-тематику; надавання переваги використанню програмних засобів та ресурсів з інтерфейсом державною мовами

Математична компетентність. Уміння: розуміти, використовувати та створювати математичні моделі об'єктів для розв'язування задач із різних предметних галузей засобами інформаційних технологій.

Інформаційно-цифрова компетентність. Розкривається у змісті предмета

Уміння вчитися впродовж життя. Ставлення: виявлення допитливості, наполегливості, впевненості, вміння мотивувати себе до навчальної діяльності, долати перешкоди як ключові чинники успіху навчально-пізнавального процесу інформатики; усвідомлення необхідності та принципів навчання протягом усього життя; усвідомлення відповідальності за власне навчання

Соціальна та громадянська компетентності. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Обізнаність та самовираження у сфері культури. Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії у віртуальному просторі; враховувати художньо-естетичну складову при створенні інформаційних продуктів (сайтів, малюнків, текстів тощо).

Екологічна грамотність і здорове життя. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Наскрізнi лінії:

Громадянська відповідальність: Створення інформаційних продуктів громадянської та патріотичної тематики. Використання легального програмного забезпечення та контенту. Виховання відповідального ставлення і громадянської позиції щодо дотримання норм ліцензування програмного забезпечення та авторських прав Здоров'я і безпека: Дотримання правил безпеки життєдіяльності під час роботи з ІТ-пристроями. Формування знань про ризики встановлення та використання ПЗ				
12	Комп'ютерна презентація, її об'єкти. Види слайдів.	<i>називає</i> апаратне й програмне забезпечення, необхідне для створення й перегляду комп'ютерних презентацій; <i>наводить</i> приклади об'єктів презентації, їх властивостей; <i>наводить</i> приклади типів слайдів, вміє створити файл презентації, обрати макет слайдів та дизайн;		
13	Додавання тексту та зображень на слайди.	вміє додавати текстові та графічні елементи на слайди.		
14	Редагування та форматування текстів і зображень на слайдах. Впорядкування слайдів.	<i>створює</i> презентацію; <i>вміє</i> розмістити об'єкти на слайдах; <i>переміщує</i> слайди та об'єкти на них.		
15	Виступ з презентацією. Підсумковий урок.	<i>створює</i> презентацію; <i>налаштовує</i> показ презентації; <i>обґрунтовує</i> доцільність використання презентацій у своїй навчальній діяльності та повсякденному житті; <i>виступає</i> з презентацією перед аудиторією; <i>оцінює</i> якість презентації та <i>дотримання</i> вимог до її оформлення.		

№ з/п	Тема. Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати	5-А	5-Б
Тема 3. Опрацювання текстових даних (9 год)				
Ключові компетентності: Спілкування державною мовами. Уміння: висловлюватись та спілкуватися на тему сучасних інформаційних технологій з використанням відповідної термінології. Ставлення: уникнення невинормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на ІТ-тематику Основні компетентності у природничих науках і технологіях. Уміння: послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення міждисциплінарного значення інформатики; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Інформаційно-цифрова компетентність. Розкривається у змісті предмета Уміння вчитися впродовж життя. Ставлення: виявлення допитливості, наполегливості, впевненості, вміння мотивувати себе до навчальної діяльності, долати перешкоди як ключові чинники успіху навчально-пізнавального процесу інформатики; усвідомлення необхідності та принципів навчання протягом усього життя; усвідомлення відповідальності за власне навчання Ініціативність і підприємливість. Розкривається через наскрізну змістову лінію Соціальна та громадянська компетентності. Розкривається через наскрізну змістову лінію Обізнаність та самовираження у сфері культури. Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії. Ставлення: усвідомлення впливу інформатики та інформаційних технологій на людську культуру та розвиток суспільства Екологічна грамотність і здорове життя. Розкривається через наскрізну змістову лінію Наскрізнi лінії: Екологічна безпека та сталий розвиток: Розуміння інноваційного потенціалу ІТ як ключового фактору суспільного розвитку. Знання обов'язків щодо утилізації технологічних пристроїв та її значення у збереженні довкілля Громадянська відповідальність: Використання легального програмного забезпечення та				

контенту. Виховання відповідального ставлення і громадянської позиції щодо дотримання норм ліцензування програмного забезпечення та авторських прав.

Здоров'я і безпека: Дотримання правил безпеки життєдіяльності під час роботи з ІТ-пристроями.

16	Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності. Програмне забезпечення для опрацювання текстів.	<i>Знає та дотримується</i> правил безпеки життєдіяльності під час роботи з комп'ютерним пристроями; <i>називає</i> програмне забезпечення для опрацювання текстів і особливості кожного з них.		
17	Основні об'єкти текстового документа. Правила введення тексту.	<i>пояснює</i> поняття об'єкта та властивостей об'єкта; <i>називає</i> основні об'єкти текстового документа; <i>знає</i> правила введення тексту.		
18	Редагування текстового документа. Встановлення абзаців. Переміщення елементів тексту.	<i>уміє</i> редагувати об'єкти текстових документів		
19	Форматування текстового документа.	<i>уміє</i> формувати об'єкти текстових документів, <i>оцінює</i> якість форматування текстового документа		
20	Однорівневі списки.	<i>називає</i> види однорівневих списків; <i>додає</i> однорівневі списки, редагує та форматує їх		
21	Додавання графічних елементів до текстового документа.	<i>називає</i> властивості зображень; <i>додає</i> зображення з файлів та <i>налаштовує</i> їхні параметри;		
22	Додавання таблиць до текстового документа.	<i>називає</i> властивості таблиць; <i>додає</i> таблиці, редагує та форматує їх.		
23	Сторінки документа. Параметри сторінки Друк документа.	<i>називає</i> властивості сторінок; <i>налаштовує</i> параметри сторінки (розмір, орієнтацію, поля), <i>готує</i> документ до друку; <i>усвідомлює</i> роль електронного документообігу у сучасному суспільстві		
24	Підсумковий урок			

Тема 4. Алгоритми і програми (11 год)

Ключові компетентності:

Спілкування державною мовою. Уміння: створювати інформаційні продукти та грамотно і безпечно комунікувати з використанням сучасних технологій державною мовою; висловлюватись та спілкуватись на тему сучасних інформаційних технологій з використанням відповідної термінології.

Ставлення: надавання переваги використанню програмних засобів та ресурсів з інтерфейсом державною мовою

Інформаційно-цифрова компетентність. Розкривається у змісті предмета

Уміння вчитися впродовж життя. Ставлення: виявлення допитливості, наполегливості, впевненості, вміння мотивувати себе до навчальної діяльності, долати перешкоди як ключові чинники успіху навчально-пізнавального процесу інформатики; усвідомлення необхідності та принципів навчання протягом усього життя; усвідомлення відповідальності за власне навчання

Соціальна та громадянська компетентності. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Екологічна грамотність і здорове життя. Розкривається через наскрізну змістову лінію

Наскрізні лінії:

Громадянська відповідальність: Використання легального програмного забезпечення та контенту. Виховання відповідального ставлення і громадянської позиції щодо дотримання норм ліцензування програмного забезпечення та авторських прав

Здоров'я і безпека: Дотримання правил безпеки життєдіяльності під час роботи з ІТ-пристроями.

Уміння критично оцінювати здобуту з Інтернету інформацію і знати методи перевірки її надійності. Формування свідомого ставлення до впливу сучасних пристроїв і контенту на здоров'я та інтелектуальний розвиток. Формування знань про ризики встановлення та використання ПЗ.

25	Команди і виконавці. Система команд виконавця.	<i>знає</i> поняття команди, виконавця, <i>розуміє</i> поняття системи команд виконавця.		
26	Алгоритми. Види алгоритмів. Алгоритмічні структури.	<i>знає</i> основні алгоритмічні структури та <i>розуміє</i> особливості кожної структури.		
27	Різні способи подання алгоритмів.	<i>пояснює</i> поняття алгоритму, способи опису алгоритму; <i>виконує</i> алгоритми, подані у формальному вигляді.		
28	Алгоритми і програми. Мова програмування. Візуальні середовища програмування.	<i>розуміє</i> поняття мови програмування; <i>називає</i> складові мов програмування, <i>наводить</i> приклади середовищ програмування; <i>розуміє</i> призначення елементів середовища програмування.		
29	Лінійні алгоритми і програми.	<i>розробляє</i> алгоритми, що мають лінійну структуру.		
30	Графічний модуль turtle . Основні команди графічного модуля.	<i>розуміє</i> призначення графічного модуля, <i>знає</i> команди графічного модуля.		
31	Створення простих програм.	<i>вміє</i> складати програми для створення малюнків з простих геометричних фігур.		
32	Істинні та хибні висловлювання. Алгоритми і програми з повторенням.	<i>знає</i> поняття висловлювання, <i>розрізняє</i> істинні та хибні висловлювання, <i>розробляє</i> алгоритми, що мають структуру повторення.		
33	Алгоритми і програми з розгалуженням.	<i>розробляє</i> алгоритми, що мають структуру розгалуження.		
34	Створення учнівських проєктів.	<i>застосовує</i> отримані знання для створення власних проєктів, створює інформаційні продукти та оцінює їх якість за вказаними критеріями.		
35	Підсумковий урок.			

III. Перелік навчально-методичного і матеріально-технічного забезпечення навчального процесу

 Платформа G-Suite

 Браузер

 Графічний редактор

 Текстовий процесор

 Редактор презентацій

 Kahoot

 Платформа «На урок»

 Платформа «Всеосвіта»

 Інтерактивна дошка Padlet

 Онлайн-перекладач

 Карти знань

 Середовище опису й виконання алгоритмів (Python)

 Операційна система

IV. Система оцінювання результатів навчання

Базується на положеннях Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 02 серпня 2024 р № 1093 та Загальних критеріях оцінювання результатів навчання учнів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (додаток №2 до наказу №1093)

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, підсумкове та ДПА.

Система оцінювання (бальна):

- 10,11,12
- 7,8,9
- 4,5,6
- 1,2,3

Бал	ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ			
	Група результатів 1. Працює з інформацією, даними, моделями	Група результатів 2. Створює інформаційні продукти	Група результатів 3. Працює в цифровому середовищі	Група результатів 4. Безпечно та відповідально працює з інформаційними технологіями
1	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок;	Учень / учениця: виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;	Учень / учениця: виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;	Учень / учениця: виконує безпосередні вказівки щодо дотримання правил безпеки
2	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковий відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок;	Учень / учениця: виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.	Учень / учениця: виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.	Учень / учениця: епізодично виконує вказівки щодо дотримання правил безпеки у знайомих ситуаціях
3	Учень / учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковий відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок;	Учень / учениця: виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.	Учень / учениця: виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.	Учень / учениця: виконує вказівки щодо дотримання правил безпеки у знайомих ситуаціях; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого
4	Учень / учениця: відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/ навчальні дії;	Учень / учениця: виконує завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі;	Учень / учениця: виконує завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі;	Учень / учениця: дотримується правил безпеки у типових ситуаціях після нагадування; може надати пояснення щодо необхідності безпечної та відповідальної поведінки
5	Учень / учениця: застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища / навчальні дії;	Учень / учениця: виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;	Учень / учениця: виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;	Учень / учениця: дотримується правил безпеки у типових ситуаціях
6	Учень / учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії, наводить прості приклади;	Учень / учениця: виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;	Учень / учениця: виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;	Учень / учениця: дотримується правил безпеки та відповідальної взаємодії у типових ситуаціях

7	Учень / учениця: знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;	Учень / учениця: виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.	Учень / учениця: виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.	Учень / учениця: дотримується правил безпеки та взаємодії у новій ситуації, визначає потенційні небезпеки
8	Учень / учениця: аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників;	Учень / учениця: виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;	Учень / учениця: виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;	Учень / учениця: дотримується правил безпеки та взаємодії у змодельованій ситуації, оцінює потенційні наслідки ризикованої поведінки
9	Учень / учениця: аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її уявлення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки;	Учень / учениця: виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно	Учень / учениця: виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з	Учень / учениця: обмінюється інформацією та пропонує способи відновлення безпечної та відповідальної взаємодії при їх порушенні

		співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання.	іншими, виконуючи типові та нетипові завдання.	
10	Учень / учениця: отримує відомості із різних самостійно вибраних джерел, виокремлює з неї істотну й потрібну інформацію; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами;	Учень / учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;	Учень / учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;	Учень / учениця: дотримується правил безпеки та взаємодії у нестандартній ситуації; розпізнає та запобігає небезпечним ситуаціям, розглядаючи різні сторони проблеми
11	Учень / учениця: узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її, визначає надійність інформаційних джерел; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки;	Учень / учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;	Учень / учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;	Учень / учениця: вживає заходів для зменшення ризиків; обирає оптимальний спосіб безпечної та відповідальної взаємодії з іншими
12	Учень / учениця: оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях;	Учень / учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;	Учень / учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;	Учень / учениця: оцінює безпеку та відповідальність поведінки за критеріями; за потреби надає роз'яснення іншим учасникам щодо безпечної та відповідальної поведінки.

Підсумкове оцінювання здійснюється після вивчення окремої теми за групами результатів із урахуванням результатів виконання учнями навчальних проєктів.

Оцінка за семестр ставиться за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень:

ЗР1) працює з інформацією, даними моделями;

ЗР2) створює інформаційні продукти;

ЗР3) працює в цифровому середовищі

ЗР4) безпечно й відповідально працює з інформаційними технологіями

Річне оцінювання здійснюється на підставі оцінок за I та II семестри. Окремі підсумкові контрольні роботи не проводяться.

Оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

V. Список літератури та інформаційних ресурсів

1. Державний стандарт повної загальної середньої освіти.
<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standativ-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Модельна програма «Інформатика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти(автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inform.osv.haluz.5-6-kl/Inform.5-6-kl.Ryvkind.ta.in.14.07.pdf>
3. О. Бондаренко, В. Ластовецький, О. Пилипчук, Є.Шестопапов.
Інформатика. Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти. — Харків: видавництво «Ранок», 2022. — 208 с.
<https://pidruchnyk.com.ua/1655-informatyka-bondarenko-5-klas.html>
4. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 02 серпня 2024 р № 1093
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92715/
5. Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (додаток №2 до наказу №1093)
https://osvita.ua/doc/files/news/927/92715/Kriteriyi_informatika.pdf/